

Hastaların anestezi hakkında bilgi düzeylerinin saptanması ve anestezi öncesi korkularının belirlenmesi

Determining patients' knowledge and fear of anaesthesia

Esra Uyar Türkyılmaz,¹ Nuray Camgöz Eryılmaz,² Nihan Aydın Güzey,¹ Ahmet Gedikli¹

¹Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Uygulama ve Araştırma Merkezi,
Anesteziyoloji ve Reanimasyon Kliniği, Ankara, Turkey

²Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Anesteziyoloji ve Reanimasyon Anabilim Dalı, Ankara, Turkey

Özet

Amaç: Çalışmanın amacı hastaların anestezi, anestezi uzmanı ve görevleri hakkındaki bilgilerini saptamak ve hastaların anesteziye yönelik endişe ve korkularını araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem: Operasyonu planlanan hastalara anestezi polikliniğinde 32 soruluk bir anket formu uygulandı. Anket, hastaların sosyodemografik özelliklerinin yanı sıra anestezi hakkında bilgileri, anestezi uzmanları ve görevleri konusunda bilgileri ve anestezi uzmanlarından duydukları endişeleri konularında soruları içermektedir. 500 hastaya ulaşılmaya çalışıldı.

Bulgular: Doldurulan 500 anket formundan 480 tanesi değerlendirilmeye uygundu. Katılımcıların %44.2'si anestezi uzmanı olduğunu biliyordu; %73.3'ü anestezi uygulamasının anestezi uzmanı tarafından yapıldığını düşünüyordu. Katılımcıların %26'si anestezi sırasında takibin anestezi uzmanı tarafından yapıldığını; %10'u operasyon sırasında bir problem çıktığında gerekli tedavinin anestezi uzmanı tarafından yapılacağını düşünüyordu. Katılımcıların %66.5'i operasyon sonu ağrı çekmekten, %46.5'i anestezi uyanamamaktan, %47.7'si operasyon sırasında uyanmaktan, %36'si anestezi uzmanının bilgisiz ya da deneyimsiz olmasından korkuyordu.

Sonuç: Çalışmamızda, anestezi uzmanlarının vaka takibinde, operasyon sırasında meydana çıkan sorunların çözümünde ve postoperatif ağrı yönetimindeki rolünün hastalar tarafından bilinirliği az olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Anestezi; anestezi korkusu; bilgi.

Abstract

Introduction: The aim of this study is to determine the knowledge of the patients about anaesthesia procedure and anesthesiologists and concerns and anxiety of the patients about anaesthesia procedure.

Methods: A form consisting of 32 questions were given to the patients at anaesthesia polyclinic before the surgery. The questions were about social-demographical properties of patients, patients' knowledge about anaesthesia, anesthesiologists and their tasks and patients' concerns about anaesthesia. 500 patients were invited to fill out the form.

Results: 480 of the 500 forms filled were suitable for the assessment. 44.2% of the participants knew that anesthesiologist is a medical doctor. 73.3% of participants estimated that anaesthesia implementation is carried out by anesthesiologist, 26% estimated that follow-up during the surgery period is carried out by anesthesiologist, 10% estimated that if any problem occurs during surgical period the treatment should be performed by anesthesiologist. 66.5% of participants were scared of postoperative pain, 46.5% were scared of not waking up after anaesthesia period, 47.7% were scared of waking up during the operation, 36% were scared of unskillfulness or inexperience of the anesthesiologist.

Discussion and Conclusion: It is determined from this study that role of anesthesiologist especially at follow-up during surgery and management of postoperative pain is not well-known by the patients.

Keywords: Anaesthesia; fear of anaesthesia; knowledge.

Anestezi alanında izlenen pek çok gelişmeyle birlikte anestezi uzmanları ameliyathanede olduğu kadar yoğun ba-

kım, ağrı klinikleri ve acil servis gibi hastanelerin pek çok biriminde görev almaktadır. Buna rağmen, hastaların anestezi

Tablo 1. Araştırmaya katılanların sosyodemografik özellikleri

	%	n
Eğitim durumu		
Yalnızca okuma yazma biliyor	5.2	25
İlkokul	41	197
Ortaokul	16.3	78
Lise	20.2	97
Üniversite	17.3	83
Meslek		
Çalışmıyor	75.6	363
Çalışıyor	20.8	100
Öğrenci	3.5	17
Operasyon öyküsü		
Evet	59	283
Hayır	41	197
Daha önce uygulanan anestezi yöntemi		
Genel	82.3	233
Rejyonel	17.7	50

uzmanlarının gerek ameliyathane gerekse ameliyathane dışı görevleri hakkında çok az bilgi sahibi olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur.^[1-3] Anestezist hasta ilişkisi en çok anestezi uzmanının ve hastanın birbirini görme ve inceleme imkanının bulunduğu preoperatif değerlendirme sırasında gelişir. Preoperatif değerlendirme, anestezistin hastayı tıbbi olarak tanıma, hastanın operasyon öncesi dönemde mevcut olabilecek endişe ve anksiyetesini giderme ve anestezi prosedürü konusunda gerekli bilgiyi verebilmesi için önemli bir fırsattır. Preoperatif dönemde anestezistin hastayla görüşmesinin ve iyi bir iletişim kurmasının anksiyeteyi önemli ölçüde azalttığı gösterilmiştir.^[4]

Çalışmanın amacı hastaların anestezi, anestezi uzmanı ve görevleri hakkındaki bilgi düzeylerini saptamak ve hastaların anestezi uygulamasına yönelik endişe ve korkularını araştırmaktır.

Gereç ve Yöntem

Etik kurul onamı alındıktan sonra, Zekai Tahir Burak Kadın Sağlığı Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde elektif koşullarda operasyonu planlanan hastalara anestezi polikliniğinde 32 soruluk bir anket formu uygulandı (Ek 1). Anket, hastaların sosyodemografik özellikleri, anestezi uygulaması hakkında bilgileri, anestezistler ve görevleri konusunda bilgileri ve anestezi uygulaması hakkında endişeleri konularında soruları içermektedir. 500 hastaya ulaşılması planlandı. 18-75 yaş arası hastalar anketi doldurmaya davet edildi. Okuma yazma bilmeyen, mental retarde olan, formu doldurmak istemeyen hastalar çalışma dışı bırakıldı.

Verilerin analizi için SPSS (Statistical Package for Social Science) 21 paket programı kullanıldı. Tanımlayıcı istatistikler sürekli ölçümlü değişkenler için ortalama±standart sapma, nominal değişkenler içinse gözlem sayısı ve (%) olarak gösterildi

Tablo 2. Araştırmaya katılanların anestezi uygulamaları ve anestezi süreci hakkında bilgileri

	n	%
Anestezi uygulaması nasıl yapılır?		
Damardan ilaç vererek	163	34
Gaz koklatarak	25	5.2
Ameliyat bölgesi uyuşturularak	15	3.1
Hepsi olabilir	144	30.0
Fikri yok	133	27.7
Anestezist kimdir?		
Hemşire/teknisyen	51	10.6
Pratisyen doktor	27	5.6
Uzman doktor	352	44.2
Fikri yok	190	39.6
Anesteziyi uygulayan kimdir?		
Cerrah	22	4.6
Cerrahi asistanı	20	4.2
Anestezi uzmanı	352	73.3
Hemşire/teknisyen	7	1.5
Fikri yok	79	16.5
Anestezi sırasında sizi takip eden kimdir?		
Cerrah	26	5.4
Cerrahi asistanı	69	14.4
Anestezi uzmanı	125	26.0
Hemşire/teknisyen	125	26.0
Fikri yok	135	28.2
Anestezi sırasında sorun çıkarsa kim tedavi eder?		
Cerrah	163	34.0
Cerrahi asistanı	55	11.5
Anestezi uzmanı	48	10.0
Hemşire/teknisyen	14	2.9
Dahiliye uzmanı	62	12.9
Fikri yok	138	28.8
Operasyon sonrası ağrı ile kim ilgilenir?		
Cerrah	146	30.4
Cerrahi asistanı	61	12.7
Anestezi uzmanı	17	3.5
Hemşire	172	35.8
Fikri yok	84	17.6

Bulgular

Doldurulan 500 anket formundan 480 tanesi değerlendirmeye uygundu. Katılımcıların hepsi kadındı. Ortalama yaşları 38.3±10.9 olarak tespit edildi. Katılımcıların sosyodemografik özellikleri ve önceki anestezi deneyimleri Tablo 1'de verilmiştir. Katılımcıların %34'ü anestezi uygulamasının damardan ilaç verilerek, %5.2'si gaz koklatarak, %3.1'i ameliyat bölgesi uyuşturularak yapıldığını; %30'u ise hepsinin olabileceğini düşünüyordu. Katılımcıların %44.2'si anestezistin uzman hekim olduğunu biliyordu. %73.3'ü anestezi uygulamasının, %26'sı anestezi sırasında takibin, %10'u operasyon sırasında bir problem çıktığında gerekli tedavinin anestezi uzmanını ta-

Tablo 3. Araştırmaya katılanların anestezi uzmanının görevleri hakkında bilgileri

Anestezi uzmanı aşağıda belirtilenleri yapar mı?	Evet		Hayır		Fikri yok	
	n	%	n	%	n	%
Hastanın operasyona uygunluğuna karar verme	337	70.2	33	6.9	110	22.9
Hastanın operasyon öncesi açlık süresine karar verme	258	53.7	39	8.1	183	38.1
Hastanın kullanacağı ve keseceği ilaçlara karar verme	231	48.1	55	11.5	194	40.4
Anestezi için gerekli ilaçları uygulama	281	58.5	22	4.6	177	36.9
Operasyonda vital bulgu takibi	278	57.9	40	8.3	162	33.8
Operasyonda kan kaybının takibi ve transfüzyon	141	29.4	108	22.5	231	48.1
Yoğun bakımda çalışma	106	22.1	108	22.5	266	55.4

Tablo 4. Araştırmaya katılanların cerrahi süreç ve anesteziye ilişkin korkuları

	Evet		Hayır		Fikri yok	
	n	%	n	%	n	%
Operasyon sonrasında ağrı çekmek	319	66.5	58	12.1	103	21.5
Operasyon masasından kalkamamak	223	46.5	107	22.3	150	31.2
Postoperatif bulantı	178	37.1	142	29.6	160	33.3
Postoperatif kusma	169	35.2	151	31.5	160	33.3
İğne. sonda vs. enstrümantasyon	152	31.7	204	42.5	124	25.8
Operasyon süresince anestezi uzmanı tarafından ilgilenilmemek	166	34.6	122	25.4	192	40.0
Postoperatif dönemde uzun süre uyanamamak	236	49.2	96	20.0	148	30.8
Postoperatif bakım yetersizliği	223	46.5	100	20.8	156	32.5
Başarısız anestezi	243	50.6	91	19.0	146	30.4
Genel anestezi sırasında uyanıklık	229	47.7	89	18.5	162	33.8
Anestezi nedeni ile felç olma	210	43.8	75	15.6	195	40.6
Postoperatif bilinç ve kognitif fonksiyon bozukluğu	186	38.8	98	20.4	196	40.8
Postoperatif dönemde yoğun bakımda kalma	173	36.0	146	30.4	160	33.3
Anestezistin yetersiz ve tecrübesiz olması	201	41.9	105	21.9	174	36.3
Anestezi altında istemediği davranışlarda bulunma	172	35.8	129	26.9	179	37.3

rafından yapılacağını düşünüyordu. Katılımcıların %3.5'i operasyon sonrası ağrı ile anestezi uzmanının ilgileneceğini düşünüyordu, %43.1'i ağrı ile cerrah/cerrahi asistanının, %35.8'i hemşirenin ilgileneceğini düşünüyordu, %17.3'ünün ise fikri yoktu (Tablo 2).

Katılımcıların %70.2'si hastanın ameliyat olmaya uygun olup olmadığı kararının, %53.8'i ameliyattan ne kadar önce yeme-içmenin kesileceği kararının, %48.1'i ameliyattan önce kesilmesi gereken ilaçların kararının anestezi uzmanı tarafından verileceğini düşünüyordu. Katılımcıların %58.5'i ameliyat öncesi ve sırasında gereken ilaçların, %29.4'ü ameliyatta gerek olursa kan ürünlerinin anestezi uzmanı tarafından verileceğini düşünüyordu. Katılımcıların %22.1'i anestezi uzmanının yoğun bakımda çalıştığını düşünüyordu (Tablo 3).

Katılımcıların %66.5'i operasyon sonu ağrı çekmekten, %46.5'i anestezi uzmanından uyanamamaktan, %37.2'si operasyon sonrası bulantıdan, %35.2'si operasyon sonrası kusmadan, %31.7'si iğne, sonda gibi uygulamalardan, %34.6'sı kendisi ile ilgilenilmesinden, %47.7'si operasyon sırasında uyanmaktan, %43.8'i

operasyon sonrası felç olmaktan, %38.8'i operasyon sonrası düşünce ve hafıza problemleri yaşamaktan, %36'sı anestezi uzmanının bilgisiz ya da deneyimsiz olmasından, %35.8'i ise operasyon sonrası istemediği şeyleri söylemekten korkuyordu (Tablo 4).

Tartışma

Ülkemizde ve dünyada hastaların ve toplumun anestezi uzmanlarının eğitimleri, görev ve sorumlulukları hakkında bilgisini ölçen pek çok çalışma yapılmıştır. Bu sonuçlarda hastaların yaşadıkları ülkenin gelişmişlik düzeyi, hastaların eğitim düzeyi, cinsiyet ve daha önceki anestezi deneyimlerinin bu bilgiye olan etkileri de ölçülmüştür. Çalışmamızda hastaların %44.2'sinin anestezi uzmanı doktor olduğunu bildiği, %5.6'sının ise pratisyen doktor olduğunu düşündüğü görülmektedir. Daha önce ülkemizde yapılan çalışmalarda katılımcıların anestezi uzmanı doktor olduğunu bilme oranları %40.2,^[5] %58.1^[6] ve %90.8^[7] olarak bulunmuştur. Bizim çalışmamızda bulduğumuz oran ülkemizde yapılan yayınlarla uyumludur. Değişik ülkelerde yapılan çalışmalarda ise bu oran %20.5 ile %95.5 arasında

değişmektedir. En düşük oran %20.5^[12] ve %20.8^[13] ile Hintli hastalarda yapılan araştırmalarda bulunmuştur. Anestezistin doktor olduğunu bilme oranı Brezilyalı hastalarda %51.7^[1] ve %66.2^[3] Amerikalı hastalarda %58^[2] ve %86'dır.^[14] En yüksek oranlar %94.2^[15] ile Yunanistan ve %95.5^[16] ile İsraili hastalardadır. Almanya ve Avusturya'da ise oranlar %83 ve %71 olarak bulunmuştur.^[2]

Çalışmamızda hastaların %73.3'ü anestezi uygulamasının anestezi uzmanı tarafından yapıldığını düşünmektedir. Ölmez ve arkadaşlarının çalışmasında bu oran %70.9^[6] Kore'de yapılan bir çalışmada ise bu oran %74.8^[17] olarak tespit edilmiştir. Hastaların, anestezi uygulamasının yüksek oranda anestezi uzmanı tarafından yapıldığını düşünmelerine rağmen anestezi sırasında takip ve tedavinin anestezi uzmanı tarafından yapılacağını düşünme oranı çok daha düşüktür. Hastaların %26'sı anestezi sırasında vital bulgu takibinin anestezi uzmanı tarafından, %26'sı hemşire veya teknisyen tarafından %14.4'ü ise cerrahi asistanı tarafından yapıldığını düşünmektedir. Ülkemizde yapılan çalışmalarda anestezi sırasında takibin anestezi uzmanı tarafından yapılacağını düşünme oranı sırasıyla %13.7 ve %29.1 olarak bulunmuştur.^[6,7] Çalışmamızda operasyon sırasında bir problem çıktığında gerekli tedavinin anestezi uzmanı tarafından yapılacağını düşünen hastaların oranı %10'dur. Hastaların %34'ü tedavi ve müdahalenin cerrah tarafından, %11.5'i cerrahi asistanı tarafından, daha da ilginç olarak %12.9'u ise dahiliye uzmanı tarafından yapılacağını düşünmektedir. Ölmez ve arkadaşlarının çalışmasında da benzer oranlar bulunmuştur.^[6] Anestezi uzmanının kan kaybının takibi ve transfüzyon kararından sorumlu olduğunu düşünen hastalarımızın oranı %29.4 olarak tespit edilmiştir, hastaların %48.1'inin bu konuda fikri yoktur. Çalışmamızda ve ülkemizde yapılan diğer çalışmalarda anestezi uzmanlarının vaka takibinde ve operasyon sırasında meydana gelen sorunların çözümündeki rolünün hastalar tarafından bilinirliğinin az olduğu tespit edilmiştir. Hastalar tarafından bu alanlarda cerrah veya cerrahi asistanının daha fazla rolü olduğu düşünülmektedir. Bu sonuçlar, cerrahi ekibin preoperatif ve postoperatif dönemde hasta ile daha fazla ilişki içinde olmasına ve hastanın geçireceği prosedürle ilgili açıklama ve bilgilendirmelerin daha çok cerrahi ekip tarafından yapılmasından olabilir. Fakat cerrahi sırasında sorun çıktığında dahiliye uzmanının tedavi edeceğini düşünen hastaların oranının bu kadar yüksek olması belki de anestezi uzmanının hiçbir şekilde tedavi işlemleri ile ilişkilendirilememesine bağlı olabilir.

Çalışmamızda anestezi uzmanının postoperatif ağrı yönetimiindeki rolünün hastalar tarafından bilinirliğinin az olduğu tespit edilmiştir. Katılımcıların yalnızca %3.5'i postoperatif analjezi ile anestezi uzmanlarının ilgilendiğini düşünmektedir, %35.8'i hemşirenin, %30.4'ü cerrahın ve %12.7'si ise cerrahi asistanının postoperatif analjeziden sorumlu olduğunu düşünmektedir. Yurtdışı çalışmalarında anestezi uzmanının postoperatif analjezideki rolünün bilinme oranı %9 ile %67.4 arasında değişmektedir.^[1,12,17-19] Pek çok hasta postoperatif dönemde sorunu olduğunda en kolay hemşirelere ulaşabilmekte ve ağrı sorununu da en sık hemşirelere iletmektedir. Anestezi

uzmanları genellikle postoperatif dönemde rutin ziyaret yapmaktan ziyade bir komplikasyon veya sorun durumunda hasta ile iletişime geçmektedirler. Hastaların anestezi uzmanının postoperatif analjezi yönetimindeki rolü hakkında bu kadar düşük oranda bilgi sahibi olmasının nedeni bu durum olabilir.

Çalışmamızda araştırmaya katılan hastaların %22.1'inin anestezi uzmanının yoğun bakımda çalıştığını bildiği tespit edilmiştir. %55.4'ünün bu konuda bir fikri yoktur, %22.5'i ise yoğun bakımda çalışmadığını düşünmektedir. 2009'da Demir ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada bu oran %14 olarak bulunmuştur.^[7] Yurtdışı çalışmalarda bu oranı %15-20 arasında bildiren çalışmalar olduğu gibi^[12,17,19] %72.5 ve %64.5 olarak bildiren yayınlar da mevcuttur.^[1,15]

Çalışmamızda hastaların ameliyat öncesi korkuları arasında en yüksek oran ameliyat sonunda ağrı çekmek (%66.5), anestezi başarısız olup ameliyat sırasında ağrı, acı hissetmek (%50.6) ve ameliyattan sonra uzun süre uyanmamak (%49.2) olduğu tespit edilmiştir. Ülkemizde yapılan çalışmalarda operasyon sonunda uyanmama korkusunun sık rastlanan bir korku olduğu görülmektedir.^[7-10] Mavridou ve ark çalışmasında ise ameliyat sonu ağrıdan korkma oranı %84 olarak tespit edilmiştir.^[11]

Sonuç

Hastalara daha çok zaman ayırarak sözel bilgilendirme veya hasta yoğunluğu çok olan yerlerde kitapçık ya da broşürler yardımıyla yazılı bilgilendirme yapılmasının doğru olacağını düşünmekteyiz. Aynı zamanda televizyon ve sosyal medya araçları da halkı anestezi ve anestezistin görevleri hakkında bilinçlendirmek amacıyla daha yoğunluklu kullanılabilir.

Çıkar çatışması: Bildirilmemiştir.

Kaynaklar

1. Oliveira KF, Clivatti J. What do Patients Know about the Work of Anesthesiologists? *Rev Bras Anesthesiol* 2011; 61: 6: 720-727.
2. Gottschalk A, Seelen S, Tivey S. What do patients know about anesthesiologists? Results of a comparative survey in an U.S., Australian, and German university hospital. *Journal of Clinical Anesthesia* (2013)25,85-91.
3. Ribeiro C.S, de Barros Mourão J.I. Anesthesiologist: the patient's perception. doi.org/10.1016/j.bjane.2014.05.014
4. Fitzgerald B.M, Elder J. Will a 1-Page Informational Handout Decrease Patients' Most Common Fears of Anesthesia and Surgery? doi:10.1016/j.jsurg.2008.07.013
5. Aras D, Çil C, Akçaoğlu A.C. Denizli ili Yenşehir Sağlık Ocağı bölgesinde halkın anesteziyoloji uygulamalarına ilişkin bilgi, tutum ve önceki anestezi deneyimleri. *PamMed J* 2009;2(2):76-82.
6. Ölmez D, Yıldırım H. Hastaların anestezi, anestezist ve görevleri hakkındaki bilgi düzeyleri: anket çalışması. *SSK İzmir Eğitim Hastanesi Tıp Dergisi (Medical Journal of İzmir Hospital)* 9 (4): 135-139, 2003.
7. Demir A, Turan S, Balaban F. Anestezi Uygulamaları ile İlgili Olarak

- Preanesteziik Değerlendirme Sırasında Hastalarda Yapılan Anket alışması. Türk Anest Der Dergisi 2009; 37(4):225–233.
8. Turhan Y, Avcı R, Özcengiz D. Elektif cerrahi hazırlığında preoperatif ve postoperatif anksiyetenin hasta memnuniyeti ile ilişkisi. Anestezi Dergisi 2012; 20 (1): 27–33.
 9. Reřide A, Serhat K, Emre Ü, Ayla T, Haydar fi. Preoperatif anksiyete nedenleri ve değerlendirilmesi: APAIS ve STAI skorlarının karşılaştırılması. Türkiye Klinikleri J Anest Reanim 2007;5(1):7–13.
 10. şekerci S, Akpek E, Göktuę A, etinsoy BC, Karabıyık L, Erdemli Ö ve ark. Hasta ve yakınları ile toplumun farklı kesimlerinin anestezi ve uygulamaları konusundaki bilgi ve davranışları. Anestezi Dergisi 2001;9(1):48–51.
 11. Mavridou P, Dimitriou V, Manataki A. Patient's anxiety and fear of anesthesia: effect of gender, age, education, and previous experience of anesthesia. A survey of 400 patients. J Anesth (2013) 27:104–108.
 12. Uma B. R. and Anitha Hanji S., "Anaesthesia and Anaesthesiologists How Famous Are we among the General Population?" - A Survey. Journal of Clinical and Diagnostic Research. 2013 Dec, Vol-7(12): 2898–2900.
 13. Jindal P, Khurana G, Bharadwaj A, Mallik S, Oberoi D. Current understanding of the literate versus illiterate patient's knowledge about anesthesiologists: A comparative study. Anesth Essays Res. 2013 Jan-Apr; 7(1): 58–64.
 14. Garcia-Marcinkiewicz A, Long T, Danielson D, Rose S. Health literacy and anesthesia: patients' knowledge of anesthesiologist roles and information desired in the preoperative visit. Journal of Clinical Anesthesia (2014)26, 375–382.
 15. Mavridou P, Dimitriou V, Papadopoulou M, Manataki A, Arnaoutoglou E, Papadopoulos G. Effect of previous anesthesia experience on patients' knowledge and desire for information about anesthesia and the anesthesiologist: A 500 patients' survey from Greece. Acta Anaesth. Belg., 2012, 63, 63–68.
 16. Calman L, Mihalache A, Evron S, Ezri T. Current Understanding of the Patient's Attitude Toward the Anesthetist's Role and Practice in Israel: Effect of the Patient's Experience.
 17. Lee J.J., Lee N.H., Park C.M., Hong S.J., Kong M.H., Lee K.H., Yon J.H., Song S.O. Public awareness about the specialty of anesthesiology and the role of anesthesiologists: a national survey. Korean J Anesthesiol 2014 January 66(1): 12–17.
 18. Baaj J., Takroui M.S, Hussein B.M., Al Ayyaf H. Saudi patients' knowledge and attitude toward anesthesia and anesthesiologists. Middle East Journal of Anesthesia 18 (4), 2006.
 19. Hariharan S, Merritt-Charles L, Chen D. Patient perception of the role of anesthesiologists: a perspective from the Caribbean. Journal of Clinical Anesthesia (2006)18, 504–509.

Ek 1. Anket formu

Yapılacak operasyon:

Yaş

Eğitim durumu

A) Sadece okuma yazma biliyor B) İlkokul C) Ortaokul D) Lise E) üniversite

Meslek

A) alışmıyor B) alışıyor C) Öğrenci

Daha önce ameliyat oldunuz mu?

A) Evet B) Hayır

Daha önce ameliyat olduysanız

A) Tamamen uyudum B) Uyanıktım, sadece ameliyat yerim uyuşturuldu

Anesteziist sizce kimdir?

A) Hemşire B) Teknisyen C) Pratisyen doktor D) Uzman doktor E) Fikrim yok

Anestezi uygulaması nasıl yapılır?

A) Damardan ilaç vererek B) Gaz koklatarak C) Sadece ameliyat bölgesi uyuşturularak
D) Hepsi olabilir E) Fikrim yok

Sizce ameliyat sırasında anestezi uygulayan kimdir?

A) Ameliyatı yapan doktor B) Ameliyatı yapan doktorun asistanı C) Anestezi uzmanı
D) Hemşire E) Fikrim yok

Ameliyat sırasında kalp atışlarınızı, solunumunuzu, tansiyonunuzu takip eden kimdir?

A) Ameliyatı yapan doktor B) Ameliyatı yapan doktorun asistanı C) Anestezi uzmanı
D) Hemşire E) Fikrim yok

Ameliyat sırasında bir problem olursa kim tedavi eder?

A) Ameliyatı yapan doktor B) Ameliyatı yapan doktorun asistanı C) Anestezi uzmanı
D) Hemşire E) Dahiliye uzmanı F) Fikrim yok

Ameliyat sonrasında ağrınızla kim ilgilenir?

- A) Ameliyatı yapan doktor
B) Ameliyatı yapan doktorun asistanı
C) Anestezi uzmanı
D) Hemşire
E) Fikrim yok

Sizce anestezi uzmanı aşağıdakileri yapar mı?

Hastanın ameliyata uygun olup olmadığına karar verir

- A) Evet
B) Hayır
C) Fikrim yok

Hastanın ameliyattan ne kadar zaman önce yeme-içmeyi keseceğine karar verir

- A) Evet
B) Hayır
C) Fikrim yok

Hastanın ameliyat öncesinde alması ve kesmesi gereken ilaçlara karar verir

- A) Evet
B) Hayır
C) Fikrim yok

Ameliyat öncesinde ve sırasında anestezi için gereken ilaçları verir

- A) Evet
B) Hayır
C) Fikrim yok

Ameliyat sırasında tansiyon, nabız, solunum gibi bulguları takip eder

- A) Evet
B) Hayır
C) Fikrim yok

Ameliyatta kan kaybını takip eder ve gerekirse kan verir

- A) Evet
B) Hayır
C) Fikrim yok

Yoğun bakımda çalışır

- A) Evet
B) Hayır
C) Fikrim yok

Sizin için uygun olan şıkkı işaretleyin

Ameliyat sonrasında ağrı çekmekten korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Ameliyat masasından kalkamamaktan korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Ameliyat sonrasında bulantım olmasından korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Ameliyat sonrasında kusmaktan korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

İğne, sonda vs'den korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Anestezistin ameliyat boyunca benimle ilgilenmemesinden korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Ameliyattan sonra uzun süre uyanamamaktan korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Ameliyat sonrası bakımın yetersiz olmasından korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Anestezinin başarısız olmasından (ameliyat sırasında bir şeyler hissetmekten) korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Ameliyat devam ederken uyanmaktan korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Anestezi nedeni ile felç olmaktan korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Anestezi sonrasında düşünce ve hafıza problemleri yaşamaktan korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Ameliyat sonrasında yoğun bakımda yatmaktan korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Anestezistin benim ameliyatım için gerekli özellikleri taşımasından ve yeterince deneyimli olmamasından korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim

Anestezi etkisi altındayken istemediğim şeylerisöylemekten korkuyorum

- A) Evet
B) Hayır
C) Hiç düşünmedim